

**Ю. О. Бірюльов**

## Макаревич Юліан

**МАКАРЕВИЧ Юліан** (01. 08. 1854, с. Верхнє Синьовидне, нині Сколів. р-ну Львів. обл. – 04. 07. 1936, м. Краків, Польща) – живописець, графік, реставратор. Срібна медаль Галиц. крайової виставки (Львів, 1894). Навч. на архіт. відділ. Львів. політехніки (1874–76), АМ у Відні (від 1878), Флоренції, Римі та Мюнхені. Відвідав Грецію (вивчав візант. малярство у монастирях на г. Афон), Туреччину, Єгипет. Від 1887 – у Львові. Часто виїжджав на Покуття і Гуцульщину, де писав пейзажі, жанр. картини з життя укр. селян, портрети. Від 1904 – у Кракові. Від 1897 – викладач приват. школи живопису для жінок. Співзасн. Товариства живописців і скульпторів у Львові (1893), чл. Союзу польс. художників у Львові (1899), львів. Союзу художників-пластиків Малопольщі (1921). Брав участь у львів. виставках від 1887. Персон. – посмертна у Кракові (1936). Творив переважно у стилях академ. живопису, реалізму, частково імпресіонізму. Від 1897 у монум. та ужитк. творах виявилися риси сецесії. Створив рисунки для кн. «Lwów starożytny» (1889) і «Sztuka lwowska w XVI i XVII w.» (1898) В. Лозинського. «Ballady i romanse» (1891) А. Міцкевича, «Wajki ludowe» Я. Каспровича (1909; усі – Львів). За його проектами 1891 споруджено тимчас. тріумфал. браму у Львові з нагоди ювілею конституції 1791 і зроблено срібну лампу зі скульптурами та емаллями для рим. поїздки священника Стояловського. Того ж року розробив декорації для львів. маскарадів і балів. 1892 за його ескізом створ. цехову хоругву скульпторів, мулярів, каменярів і теслярів у Львові (із зображенням архангела Михаїла). 1895–96 за ескізом М. виготовлено вітраж «Св. Олена і Костянтин» (встановлено над входом до каплиці св. Йосифа). 1902 за проектом М. у стилі сецесії у львів. майстерні Л. Шафранського виконано спал. гарнітур. 1904 розписував керам. вази й тарілки на ф-ці І. Левинського. 1907–08 оздобив у стилі «гуцул.» сецесії фасад та інтер'єри готелю брата Володимира в Яремчі (нині Івано-Фр. обл.). Виконав живописні частини гол. вівтаря костелу босих кармеліток у Львові зі стилізацією готичного живопису (1895–98, проект вівтаря Ю. Захаревича, не збережено), намалював ікони «Св. Йосиф» (1891, костел єзуїтів), «Св. Казимир-королевич» (1894, костел св. Лазаря) і «Св. Казимир» (1898, бічний вівтар костелу кларисок, не збережено). 1898–1902 оздоблював із М. Сосенком греко-катол. катедру у Станіславі (нині Івано-Франківськ). Виконані тут фрески та іконостас М. стилізував у дусі давньорус. і візант. мистецтв. 1904 завершені сецесійні фрески гол. читал. залу Наук. б-ки Львів. університету. Тематично відповідаючи

призначенню приміщення (алегорії мед., теол., філос. і юрид. факультетів), темперні розписи вдало узгоджені з архіт. простором (арх. Г. Пежанський). 1909 М. запропонував конкурс. проект розписів та нового іконостаса церкви Успіння Богородиці (не реалізовано). Створив вітражі, фрески у костелі св. Катерини у Кракові (1906–07), стінні розписи у костелах Мшани Дольної (1917, нині Малопольс. воєводства, Польща), Смогульця (1920–22, нині Великопольс. воєводства), Гожова (1928–31, нині Шльон. воєводства), Пшечиці (1930–32, Підкарпат. воєводства). 1885 відреставрував іконостас церкви Святого Духа в Рогатині (нині Івано-Фр. обл.) для демонстрації його на Археол. польс.-руській виставці у Львові. У 1880-х рр. та 1901 реставрував Богородчан. іконостас та виконав копії всіх його ікон. 1902–06 спільно з Л. Левинським реставрував церкву Різдва Христового у Галичі. 1904–34 відреставрував бл. 20 давніх пам'яток, зокрема розписів у каплицях і залах Вавел. замку в Кракові (1470 фресок у давньорус. стилі в каплиці Святого Хреста, 1904–05). Деякі роботи зберігаються у Львів. галереї мистецтв, Нац. музеї у Львові, музеях Польщі.

## Фотоілюстрації



## Основні твори

«Гуцул із Делятина» (1887), цикл «Народні українські типи» (1889), «Ю. Теодорович» (1890), «З околиць Єзуполя» (1891), «Гуцул», «Дівчина, яка лущить кукурудзу», «З Коломиї» (усі – 1892), «Йордан» (1894), «І. Шеремета, вїт із Синкова», цикл «Українські церковні співаки», «Прядильниця Н. Джурило» (усі – 1894–95), «Е. Баронч», «Вид Щирця», «Дора», «Прут біля Ямни», «Дністер біля Галича» (усі – 1896), «Лірник З. Головатий», «Перші корали», «Праця у полі» (усі – 1898), «Похорон на Поділлі» (1900), «Чекання» (1901), «Зимовий краєвид» (1903), «Гірський краєвид» (1906), «Краєвид з околиць Сколе» (1908), «Ангел любові» (1910); серія «Типи українських селян» (1904–06).

### Бібліографічний опис:

Макаревич Юліан / Ю. О. Бірюльов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-60591>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України  
([докладніше](#)).